

til os og siger: I have været nogle Daarer, hvis I tilbte Oberind, at I kunne undgaa Befæstningerne, naar I gave os det, I gave os. Jeg har jo nok hørt, at det ærede Medlem (Berg), der spiller en saa fremtrædende Rolle i denne Sag, og desværre, tør jeg vel sige, i saamange andre Sager, har villet fortælle os, at vi godt kunne gaa ind paa Revisionen og behandle Lovforslaget aldeles affset fra Kjøbenhavns Befæstning. Nei, det kan man ikke. Naar vi faae Fæstningsartilleri, saa maa vi ogsaa have Fæstning. Thi kan vel nogen Rigsdag behandle et militært Spørgsmaal saa latterligt, at den gjør det ene, uden at gjøre det andet! Det er det, jeg siger, man bør have for Øie. Man er allerede begyndt i 1867, og jeg siger, at de Behreidelser, man hører fra den anden Side for, at vi ikke have taget Konsekvenserne af, hvad vi gjorde i 1867, ere fuldt berettigede. Derfor er det ogsaa min Mening, at vi nu, istedetfor at indlade os paa en Revision af Hærløven, skulle begynde forfra, altsaa lægge denne Lov tilside. Man siger os vel, at det vil Regjeringen ikke, men det bryder jeg mig ikke om, vi blive da staaende ved, hvad vi have. Fra højre Side fortæller man os jo nok, at det ikke kan gaa, og jeg tvivler jo heller ikke om, at der er en eller anden Skavank ved det Bestaaende. Men de Herrer skulle nok se, at det gaar alligevel, og jeg har saa megen Tillid til de ærede Forsvarsministres patriotiske Følelse, at kan det ikke gaa, finde de nok Midler til at faae det til at gaa. Det behøver man ikke at have Bekymring for. Det skulde glæde mig, hvis mine Udtalelser kunde bære den Frugt, at man tog dem til Indtægt derhen, at man satte en Prøve paa, om den ærede Minister slet ingen Ting vilde have gjort, hvis vi negte at gaa ind paa en Revision af Hærløven. Men love vi ham at ville gaa ind paa en fuldstændig ny Hærplan, lad da, havde jeg nær sagt, en Kommission blive nedfat; thi jo længere det trækker ud, desto bedre. Med Tid kommer Raad. Saa haaber jeg, at saa mange Dine ville være opladte for de farlige Veie, vi ere inde paa, at vi blive fri for paa den Maade at komme til at underskrive vor egen Dødsdom. Det er, oprigtigt talt, min Overbevisning: Vi ere især dermed.

Af Reserverne ser jeg, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) denne Gang som tidligere har fremsat Onsket om Neutralisering. Jeg slutter mig fuldstændig dertil, ligesom jeg har gjort det tidligere. Uden at indlade mig vidtløftig paa diplomatiske Spørgsmaal, hvortil jeg ikke føler mig kaldet, føler jeg mig dog kaldet til at sige, at, da der er Stater i Europa, som indtage en saadan Stilling, saa synes det at være et alvorligt Forsøg værdt. Jeg veed vel, at man møder os med den Indvending, at det har været et stort Spørgsmaal, om vi ikke i saa Tilfælde maa give lige saa Meget som

nu til vor Hær eller Mere til. Men, mine Herrer! naar vi saa kunde blive sikke paa at være os selv og sikke paa ikke at tabe vore Penge og Sønner i Krigen, saa var det værdt at være med til. Jeg regner mig med til Patrioterne. Jeg skal ikke rette Behreidelse hverken imod Regjeringen eller imod nogen Anden, for at man ikke har skaffet os den Stilling. Men har Europa nogen Interesse i, at Danmark bestaar, have vi en saadan Stilling i Europa — og jeg er nærvæd at tro, at Europa har Interesse i, at vi ere til og det som selvstændig Nation — saa skulde det være mærkeligt, om det da ikke skulde kunne lade sig gjøre, at vi bleve erklærede for neutrale, naar vi ere enige lige fra Ministeriet og nedad om, at vi ville ikke have Ufred med Nogen, men ville have Fred med Alle. Hvilket somhelst fornuftigt Raad man er istand til at give, for at vi kunne komme til at indtage en saadan Stilling, det bør vi rette os efter. Men man skal da ikke samtidig slaa paa Steden og sige: Naar vi kunne faae Allierede, ere vi med. Deri ser jeg det Farlige. Jeg har set de historiske Kjendsgjerninger, og deraf er det blevet klart for mig, at ved tidligere Leiligheder er det os, der have faaet Pryglene; men brændt Barn er bange for Ild. Det skal man ikke forfætte med. Jeg slutter mig altsaa til denne Tanke, at vi bør stræbe efter at blive erklærede for neutrale. Jeg finder den fuldstændig rigtig, og det forundrer mig, at den kan møde Modsigelse hos Nogen. I alt Fald er det i mine Dine et meget alvorligt Forsøg værd, forinden vi indlade os paa dette Forslag. Thi det kan jo meget godt være, at de Herrer kunne have Ret i, at, naar man kunde opnaa en neutral Stilling, da var en Forsvarsplan som denne ikke paa sin rette Plads, men da skulde Forsvaret lægges hen paa andre Steder. Jeg vil altsaa slutte med at sige, at efter min Opfattelse er man gaaet bagvendt til hele Historien; derfor sidde vi politisk og finansielt i det til op over Ørene, saaledes som vi gjøre, og netop fordi man er begyndt fra den forkerte Side, have vi saa mange og saa lange Forhandlinger Mar ud og Mar ind. Tag Dem derfor sammen, mine Herrer, begynd paa det rette Sted, begynd politisk og finansielt paa det rette Sted, lad fra først af en ny Hærløve, og lad helst diplomatiske Forhandlinger gaa forud, hvorved der skaffes os en neutral Stilling. Man kan indvende herimod, at dette ikke kan lade sig gjøre, og derom skal jeg ikke kunne have nogen Mening, saa meget mindre som vi jo ere, jeg havde nær sagt i det heldige Tilfælde, men i alt Fald i det Tilfælde, at vi meget Tid eller Intet faae at vide om den Slags Ting. Besynderligt nok, thi det forekommer mig, at vi nok burde vide Noget om, hvorledes vor Stilling er overfor de forskellige Magter i Europa, saa meget mere, som der jo appelleres haade til vor Følelse og til vor